

МОЗ України
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів
докторської дисертації
Сафонова Р. А.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова вченої ради

чл.-кор. НАМН України,
професор

О. К. Толстанов

2024 р.

Витяг з протоколу

01.03.2024 № 1

м. Київ

міжкафедрального семінару профільних кафедр акушерства, гінекології та перинатології; акушерства, гінекології і репродуктології; акушерства і гінекології № 1 та акушерства, гінекології та медицини плода Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, проведеного відповідно до рішення вченої ради НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 14.02.2024 № 2

Голова – чл.-кор. НАМН України, доктор медичних наук професор, перший проректор, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Вдовиченко Ю. П.

Секретар – кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства, гінекології та перинатології Гурженко О. Ю.

Присутні: професор О.В. Голяновський, зав. кафедри акушерства і гінекології № 1; професор С.І. Жук, зав. кафедри акушерства, гінекології та медицини плода; професор Н.Ю. Педаченко, зав. кафедри акушерства, гінекології та перинатології; професор Л.В. Суслікова, в. о. зав. кафедри акушерства, гінекології і репродуктології; професор О.В. Горбунова, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології; професор А.Д. Вітюк, директор навчально-виробничого центру симуляційних методів навчання імені Андрія Ткаченка, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології; професор О.А. Волошин, професор кафедри акушерства і гінекології № 1; професор С.Ю. Вдовиченко, професор кафедри акушерства, гінекології та медицини плода; професор А.А. Суханова, професор кафедри акушерства, гінекології і репродуктології; доцент Т.В. Герасимова, доцент кафедри акушерства і гінекології № 1; доцент Г.А. Дзюба, доцент кафедри акушерства, гінекології та медицини плода; аспіранти кафедри.

Всього:

докторів наук – 10

кандидатів наук – 3

без наукового ступеня – 7

У тому числі зі спеціальності дисертації, яку обговорювали:

докторів наук – 10

кандидатів наук – 3

без наукового ступеня – 7.

Порядок денний:

Обговорення дисертації здобувача Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією», поданої на здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.01 «Акушерство та гінекологія»).

Слухали:

Доповідь здобувача завідувача відділенням оперативної гінекології з малоінвазивними технологіями регіонального перинатального центру Комунального некомерційного підприємства Харківської обласної ради «Обласної клінічної лікарні», доцента кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету (за сумісництвом) Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» з викладенням основних положень дисертації. По доповіді були поставлені наступні запитання (6):

Запитання: професор О.В. Горбунова, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології:

1. Яку класифікацію генітального пролапса Ви використовували?

Відповідь: Ми використовували сучасну міжнародну класифікацію генітального пролапса – POP-Q.

2. Які операції Ви виконували при лікуванні жінок з генітальним пролапсом та екстрагенітальною патологією?

Відповідь: При лікуванні жінок з генітальним пролапсом та екстрагенітальною патологією ми виконували вагінальну екстирпацію матки, сакро-спінальну кольпопексію з використанням сітчастого ендопротезу, кольпорафію, кольпоперінеорафію, леватолопластику, фіксацію купола піхви до апоневрозу передньої черевної стінки та інші.

Запитання: професор О.А. Волошин, професор кафедри акушерства і гінекології № 1:

3. Як проведене Вами УЗД тазового дна в жінок з генітальним пролапсом допомогло у виборі хірургічної тактики?

Відповідь: Проведене нами УЗД тазового дна в жінок з генітальним пролапсом допомогало у виборі хірургічної тактики наступним чином: при проведенні 3D та 4D ультразвукового дослідження тазового дна, а також додатково доплерометричного та еластографічного обстеження можна було визначити рубцові деформації, порушення кровопостачання, зміни щільності тканин, в результаті скласти оптимальний план хірургічного лікування індивідуально для кожної пацієнтки.

Запитання: професор С.І. Жук, зав. кафедри акушерства, гінекології та медицини плода:

4. Чи були у Вас випадки, коли сітчастий імплант приходилося видаляти?

Відповідь: Ні, таких ускладнень, щоб приходилося видаляти сітчастий імплант, в нас не було, але одне ускладнення з утворенням гематоми ми спостерігали, яке лікували консервативно.

Запитання: професор Н.Ю. Педаченко, зав. кафедри акушерства, гінекології та перинатології;

5. Чому така розбіжність в гормональних показниках в жінок з генітальним пролапсом в порівнянні з контрольною групою?

Відповідь: Розбіжність в гормональних показниках в жінок з генітальним пролапсом в порівнянні з контрольною групою обумовлена тим, що жінки основної групи з генітальним пролапсом були різних вікових періодів та з наявністю соматичної патології на відміну від контрольної групи, в якій жінки були переважно репродуктивного віку і не мали екстрагенітальної патології.

Запитання: доцент Г.А. Дзюба, доцент кафедри акушерства, гінекології та медицини плода:

6. Після введення сітчастих ендопротезів часто спостерігається хронічний больовий синдром, як Ви боролися з ним?

Відповідь: Для уникнення хронічного болю після застосування ендоімпланта ми контролювали натягіння ендопротезу, не проводили його фіксацію до м'язів сідничної області, з метою мінімізації ризиків ускладнень перфорацію сакро-спінальної зв'язки проводили на 1,5 см медіальніше від спінальної ості.

ВИСТУПИЛИ:

Перший проректор, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології, чл.-кор. НАМН України, д.мед.н. професор Вдовиченко Ю.П. з характеристикою наукової зрілості здобувача:

Сафонов Роман Анатолійович, 1968 р. н., українець, закінчив лікувальний факультет Харківського медичного інституту в 1993 р.. З 1993 р. по 1996 р. проходив інтернатуру за фахом «Акушерство та гінекологія» на базі кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського медичного інституту в пологовому

відділенні КЗОЗ «Обласна клінічна лікарня». З 1996 р. по 2009 р. працював лікарем акушером-гінекологом у гінекологічному відділенні КЗОЗ «Обласної клінічної лікарні». З 2009 р. по 2012р. працював на посаді завідувача гінекологічним відділенням КЗОЗ «Обласної клінічної лікарні – центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». З 2012 р. по теперішній час працює на посаді завідувача відділенням оперативної гінекології з малоінвазивними технологіями регіонального перинатального центру КНП ХОР «Обласної клінічної лікарні». Має вищу кваліфікаційна категорія з акушерства та гінекології, член асоціації акушерів-гінекологів України з 2010 рокую

У 2007 р. рішенням спеціалізованої вченої ради Харківського національного медичного університету МОЗ України на підставі прилюдного захисту дисертації «Зміни у фетоплацентарному комплексі і системі гемостазу у вагітних з аліментарно-конституціональним ожирінням та їх корекція» присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук зі спеціальності «Акушерство та гінекологія» (диплом ДК № 045873).

З 2021 р. по теперішній час працює за сумісництвом на посаді доцента кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету, (атестат АД № 010068 від 01.02.2022).

За період своєї трудової діяльності Сафонов Романа Анатолійович проявив себе як відповідальний науковець та викладач, вмільний організатор, висококваліфікований лікар, користується повагою колег та хворих. В 2019 р. Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України» (посвідчення ПЗ № 017034). Повністю виконує педагогічне навантаження, проводить заняття з вітчизняними та іноземними студентами, має сертифікат з англійської мови рівня B2. Сафонов Р.А. є співвиконавцем науково-дослідної роботи кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету «Оптимізація діагностики та лікування при захворюваннях репродуктивної системи жінок» (№ державної реєстрації 0118U000931) та «Оптимізація діагностики, лікування захворювань репродуктивної системи та ускладнень вагітності у жінок з екстрагенітальною патологією» (№ державної реєстрації 0121U110923).

Сафонов Р.А. має 88 наукових праць, з них 39 статей, 11 з яких в базі Scopus, 34 тези, 8 з яких іноземні, 10 навчально-методичних робіт, 1 інформаційний лист, 4 патенти України на корисну модель.

Постійно працює над підвищенням своєї кваліфікації. Приймає активну участь в роботі наукових з'їздів, конгресів, конференцій, науково-практичних семінарів, в тому числі міжнародних.

Отже, все викладене вище дозволяє зробити висновок, що кандидат медичних наук Сафонов Роман Анатолійович достойний мати ступінь доктора медичних наук.

Рецензенти:

1. Професор кафедри акушерства, гінекології і репродуктології **Суханова Ауріка Альбертівна** надала позитивну оцінку дисертації Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» із деякими побажаннями та запитаннями.

Зауважень принципового характеру по виконаній докторській дисертації немає. В той же час слід вказати на декілька недоліків:

- у першому розділі не повністю представлені дані про патогенез рецидивів пролапсу геніталій;

- деякі результати досліджень краще було б представити у вигляді графіків, ніж таблиць.

Запитання:

1. Чому Ви зупинилися саме на дослідженні тканин піхви при проведенні імуногістохімічного дослідження?

Відповідь: Ми зупинилися саме на дослідженні тканин піхви при проведенні імуногістохімічного дослідження, тому що вони безпосередньо змінюються при пролапсі геніталій особливо в залежності від віку жінки (репродуктивного, перименопаузального, постменопаузального). І в залежності від отриманих результатів дослідження пацієнтці призначали відповідну терапію для підготовки до оперативного втручання та після нього (гормональну, метаболічну, трофічну).

2. Яке Ваше відношення до використання гормональної терапії у жінок із генітальним пролапсом?

Відповідь: Ми вважаємо за необхідне призначати пацієнтці гормональні препарати місцево при недостатності естрогенів в крові за даними імуноферментного аналізу, при високій кількості естрогенових рецепторів в стінці піхви за даними імуногістохімічного дослідження, особливо в жінок в постменопаузі як до так і після операції.

3. Чому Ви не робили акценти на консервативному лікуванні (песарії, фізичні вправи) при генітальному пролапсі в жінок з екстрагенітальною патологією?

Відповідь: Ми не робили акценти на консервативному лікуванні (песарії, фізичні вправи) при генітальному пролапсі в жінок з екстрагенітальною патологією тому що хірургічне лікування проводилося переважно при 3-4 ступіні генітального пролапса, яке спостерігалось в наших пацієнток, а консервативне лікування призначають при 1-2 ступені генітального пролапса, але в деяких випадках тяжкої соматичної патології песарії використовувалися.

Висновок рецензента: дисертаційна робота Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» повністю відповідає вимогам МОН України щодо докторських дисертацій і може бути представлена в спеціалізовану вчену раду відповідного профілю.

2. Зав. кафедри акушерства і гінекології № 1 **Голяновський Олег Володимирович** надав позитивну оцінку дисертації Сафонова Р.А «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» із деякими зауваженнями та запитаннями.

Зауваження, які не мають принципового значення і не впливають на загальне позитивне враження від роботи:

- у пешому розділі не повністю представлені дані про вплив соматичних захворювань на патогенез пролапсу геніталій;
- не показано результати гістологічного дослідження ендометрія;
- у деяких розділах зустрічається повторення даних в таблицях і в тексті.

Запитання:

1. Чому Ви зупинилися саме на вказаній Вами соматичній патології?

Відповідь: Ми зупинились на вивченні генітального пролапса у жінок з найвбільш поширеною соматичною патологією, це серцево-судинні захворювання (гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, кардіосклероз), ендокринній патології (ожиріння, цукровий діабет), патологія дихальної системи (бронхіальна астма, хронічний бронхіт), захворювання сечової системи (пієлонефрит, цистит), щоб персоналізовано підібрати алгоритм лікування пролапсу геніталій в залежності від екстрагенітальної патології.

2. Яке Ваше відношення до використання сітчастих ендопротезов у жінок з цукровим діабетом?

Відповідь: Ми не використовували сітчасті ендопротези у жінок з генітальним пролапсом та цукровим діабетом через те, що був високий ризик відторгнення імпланту.

Висновок рецензента: дисертаційна робота Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» повністю відповідає вимогам МОН України щодо докторських дисертацій і може бути представлена в спеціалізовану вчену раду відповідного профілю.

3. В. о. зав. кафедри акушерства, гінекології і репродуктології **Суслікова Лідія Вікторівна** надала позитивну оцінку дисертації Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» із деякими зауваженнями та запитаннями.

Зауваження, які не знижують цінності дисертації в цілому і були виправлені автором в процесі рецензування:

- не в повній мірі показані результати гормональних досліджень;
- зустрічаються невдалі фразеологічні звороти.

Запитання:

1. Які методи лікування генітального пролапса Ви використовували ?

Відповідь: Ми використовували виключно хірургічні методи лікування

генітального пролапса, тому що пацієнтки мали 3-4 ступінь цього захворювання, вставляючи сітчасті ендопротези задіювали лапароскопічний або трансвагітальний доступ, з удосконаленням нами методом знеболення спінальною анестезією.

2. Яке Ваше відношення до оцінки гормонального статусу пацієнтки при розробці тактики оперативного лікування пролапса геніталій?

Відповідь: Оцінка гормонального статусу у жінок з пролапсом геніталій дуже важлива, тому що від неї залежить подальша тактика передопераційної підготовки та ведення післяопераційного періоду. В свою чергу гормональні показники залежать від віку жінки та наявності екстрагенітальної патології.

Висновок рецензента: дисертаційна робота Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» повністю відповідає вимогам МОН України щодо докторських дисертацій і може бути представлена в спеціалізовану вчену раду відповідного профілю.

В обговоренні дисертації взяли участь: професор С.І. Жук, зав. кафедри акушерства, гінекології та медицини плода; професор С.Ю. Вдовиченко, професор кафедри акушерства, гінекології та медицини плода; професор Н.Ю. Педаченко, зав. кафедри акушерства, гінекології та перинатології; професор О.В. Горбунова, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології; професор А.Д. Вітюк, директор навчально-виробничого центру симуляційних методів навчання імені Андрія Ткаченка, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології; доцент Т.В. Герасимова, доцент кафедри акушерства і гінекології № 1; доцент Г.А. Дзюба, доцент кафедри акушерства, гінекології та медицини плода, які відмітили актуальність теми дисертації, наголосили на великій науковій та практичній цінності роботи, отриманих результатів і висновків та рекомендували після виправлення несуттєвих зауважень, що стосуються оформлення роботи, подати дисертаційну роботу Сафонова Р.А. «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

На підставі доповіді здобувача, відповідей на запитання учасників міжкафедрального семінару, відгуку наукового консультанта, виступів рецензентів та їх позитивних висновків, наукової дискусії та обговорення дисертації учасниками міжкафедрального семінару профільних кафедр акушерства, гінекології та перинатології; акушерства і гінекології № 1; акушерства, гінекології і репродуктології та акушерства, гінекології та медицини плода Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика спільне засідання дійшло наступного висновку.

ВИСНОВОК

щодо дисертації робота Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.01 Акушерство та гінекологія).

1. Характеристика, особистості здобувача. Сафонов Роман Анатолійович, 1968 р. н., українець, закінчив лікувальний факультет Харківського медичного інституту в 1993 р.. З 1993 р. по 1996 р. проходив інтернатуру за фахом «Акушерство та гінекологія» на базі кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського медичного інституту в пологовому відділенні КЗОЗ «Обласна клінічна лікарня». З 1996 р. по 2009 р. працював лікарем акушером-гінекологом у гінекологічному відділенні КЗОЗ «Обласної клінічної лікарні». З 2009 по 2012 рр. працював на посаді завідувача гінекологічним відділенням КЗОЗ «Обласної клінічної лікарні – центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». З 2012 р. по теперішній час працює на посаді завідувача відділенням оперативної гінекології з малоінвазивними технологіями регіонального перинатального центру КНП ХОР «Обласної клінічної лікарні». З 2006 р. має вищу кваліфікаційна категорія з акушерства та гінекології, член асоціації акушерів-гінекологів України. В 2007 р. рішенням спеціалізованої вченої ради Харківського національного медичного університету МОЗ України на підставі прилюдного захисту дисертації «Зміни у фетоплацентарному комплексі і системі гемостазу у вагітних з аліментарно-конституціональним ожирінням та їх корекція» присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук зі спеціальності «Акушерство та гінекологія» (диплом ДК № 045873). З 2021 р. по теперішній час працює за сумісництвом доцентом кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету, має наукове звання доцента (атестат АД № 010068). Повністю виконує педагогічне навантаження, проводить заняття з вітчизняними та іноземними студентами, має сертифікат з англійської мови рівня B2. Постійно працює над підвищенням своєї кваліфікації. Приймає активну участь в роботі наукових з'їздів, конгресів, конференцій, науково-практичних семінарів, в тому числі з міжнародною участю. В 2019 р. Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України» (посвідчення ПЗ № 017034), з 2010 р. є членом Асоціації акушерів-гінекологів України.

2. Затвердження теми дисертації. Тема дисертації Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» затверджена на засіданні вченої ради НУОЗ України імені П. Л. Шупика 14.02.2024, протокол № 2.

3. Актуальність теми дисертації, дисертація присвячена підвищенню ефективності діагностики, лікування та попередження рецидивів генітального пролапсу, розробка реабілітаційних заходів шляхом впровадження

індивідуального підходу до хірургічної корекції на основі оцінки анатомо-функціональних механізмів порушень тазового дна у жінок з екстрагенітальною патологією. Для досягнення мети поставлені такі завдання: провести ретроспективний аналіз медичної документації жінок з генітальним пролапсом за даними Харківського регіонального перинатального центру для визначення факторів ризику, клінічних проявів ГП залежно від віку, місця проживання, кількості пологів, частоти оперативного лікування та наявності рецидивів; за результатами ретроспективного обстеження хворих уточнити наявність, вид та частоту екстрагенітальної патології в пацієнок з генітальним пролапсом 3-4 ступеня, які звернулися для хірургічного лікування; оцінити діагностичну значимість додаткових методів обстеження у жінок з ГП різного ступеня з різними видами екстрагенітальної патології в периопераційному періоді; вивчити інформативність трьохмірного УЗД у діагностиці стану тазового дна та суміжних органів, визначити кровоплин в органах малого таза та стан промежини за допомогою доплерометрії та еластографії; вивчити роль гормонів та біогенних амінів у формуванні ГП, залежно від вікових змін, наявності екстрагенітальної патології, їх ступеня тяжкості, ведення післяопераційного періоду; провести імуногістохімічне дослідження тканин піхви в різні вікові періоди для визначення їх ролі в розвитку ГП; визначити прогностичну значущість факторів ризику виникнення та ступеня тяжкості ГП у жінок з екстрагенітальною патологією залежно від віку з урахуванням подальших лікувальних підходів; провести експериментальне дослідження на клітинному матеріалі (*in vitro*) фібробластами, нервовими клітинами та імуноцитами для порівняльного аналізу сітчастого та шовного матеріалу, визначити їх вплив на різні тканини; провести експериментальне дослідження на мишах (*in vivo*) для порівняння різних сітчастих імплантів на тканини статевої системи при лікуванні генітального пролапсу; сформулювати діагностичні критерії та запропонувати алгоритм лікування залежно від результатів обстеження для розробки індивідуального підходу до жінок з ГП та екстрагенітальною патологією, визначити показання та критерії відбору хворих для кожного варіанта операцій; розробити алгоритм персоналізованих лікувальних та реабілітаційних заходів у жінок з ГП та екстрагенітальною патологією, спрямованих на профілактику рецидивів, визначити роль власних та синтетичних тканин з урахуванням найближчих та віддалених результатів лікування; вивчити якість життя жінок з порівнянням до- та післяопераційного періоду й оцінити ефективність запропонованого оперативного лікування та реабілітаційних заходів.

4. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами і темами. Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного

університету: «Оптимізація діагностики та лікування при захворюваннях репродуктивної системи жінок» (№ державної реєстрації 0118U000931) та «Оптимізація діагностики, лікування захворювань репродуктивної системи та ускладнень вагітності у жінок з екстрагенітальною патологією» (№ державної реєстрації 0121U110923).

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна. Наукові положення, винесені автором на захист, базуються на цілком достатньому клінічному матеріалі. Особисто автором виконувалися патентно-інформаційний пошук, опрацювання методики дослідження, підбір тематичних хворих, їх клінічне обстеження з наступною обробкою та аналізом записів. Самостійно визначено мету, завдання та напрямок роботи. Проведення всіх досліджень виконано за період з 2018 по 2023 рр. Особисто проведено клініко-ехографічне та лабораторне обстеження та хірургічне лікування 287 жінок з генітальним пролапсом та показаннями для хірургічного лікування. Проведено клінічне, ультразвукове, гормональне обстеження пацієнток усіх груп. Самостійно зроблений забір і підготовку проб біологічного матеріалу, проведені оперативні втручання, розроблений опитувальник. Описано та проаналізовано результати дослідження, проведено математичну та статистичну обробку отриманих даних. Практичні рекомендації щодо лікування жінок різного віку з генітальним пролапсом та екстрагенітальною патологією розроблені автором персонально, вони впроваджені і оцінена їх ефективність. Удосконалений алгоритм тактики оперативних втручань та лікувально-профілактичних заходів в жінок з різними варіантами генітальної патології дозволив підвищити ефективність лікування та знизити частоту післяопераційних ускладнень.

6. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що на підставі проведених досліджень вдосконалені критерії діагностики та комплексної терапії жінок з генітальним пролапсом в різні вікові періоди, що сприятиме зниженню оперативних втручань та можливих рецидивів захворювання. Удосконалення алгоритму діагностичних і терапевтичних заходів направлені для усунення ознак генітального пролапсу в жінок з екстрагенітальною патологією шляхом визначення етіопатогенетичних факторів ГП та своєчасної корекції порушень тазового дна, що сприятиме зниженню гінекологічної захворюваності. Удосконалено методику вагінальної гістеректомії при використанні ендопротезів та сучасних ендоскопічних технологій у жінок з пролапсом, що дозволило підвищити якість хірургічного лікування та знизити частоту рецидивів генітального пролапса. Запропоновано основні принципи техніки вагінальної гістеректомії при генітальному пролапсі в різні вікові періоди в залежності від виду соматичної патології, що забезпечує зниження частоти інтра- та післяопераційних ускладнень. Удосконалено методику для лікування стресового нетримання сечі у жінок на підставі індивідуального підбору місця для проведення сітчастого протеза із подальшим

введенням провідника разом із сітчастим протезом. Представлено показання та особливості надання анестезіологічної допомоги при проведенні оперативного лікування генітального пролапса у жінок з екстрагенітальною патологією. Удосконалений алгоритм тактики оперативних втручань та лікувально-профілактичних заходів в жінок з різними варіантами генітального пролапса, що дозволило підвищити ефективність лікування та знизити частоту післяопераційних ускладнень. Соціальна ефективність роботи заключається в поліпшенні якості життя і здоров'я жінок, що пов'язано безпосередньо з оптимізацією своєчасної діагностики, лікування, реабілітації та профілактики ГП на етапі надання амбулаторної та стаціонарної допомоги. Економічна ефективність характеризується зменшенням можливих витрат на лікування такого ускладнення, як генітальний пролапс. Запропонований алгоритм діагностики і лікування хворих на ГП дозволяє зменшити кількість рецидивів та відсоток оперативних втручань, поліпшити якість життя пацієнтки.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації. Основні наукові положення і рекомендації отримано на основі комплексного підходу з використанням загальноклінічних, лабораторних, експериментальних, морфологічних, імуногістохімічних, функціональних і статистичних методів, які забезпечили вирішення поставлених мети і задач дослідження; кожен висновок науково аргументований та узагальнює відповідний комплекс результатів проведених досліджень. У кожному розділі власних досліджень дисертації є опис, первинні дані, результати їх статистичної обробки. Джерела вітчизняної та іноземної літератури, використані протягом виконання роботи, представлені рефератами, копіями статей, які систематизовані відповідно до теми дисертації. Таким чином, первинна документація достовірна і використана автором при виконанні дисертаційної роботи. Наявний у автора фактичний матеріал точно відповідає наведеним в дисертації даним. З метою визначення вірогідності результатів дослідження при проведенні ретроспективного і пророспективного дослідження жінок з генітальним пролапсом використовувався варіаційно-статистичний метод і кореляційний аналіз. Обґрунтованість практичних рекомендацій і висновків підтверджена їх апробацією і впровадженням у практику.

8. Апробація результатів дисертації. Основні положення роботи обговорювалися на науково-практичній конференції з міжнародною участю «Медицина та практика: виклики і сьогодення» (Львів, 23-24 серпня 2019 р.), VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні досягнення фармацевтичної технології та біотехнології» (Харків, 7-8 листопада 2019 р.), IX з'їзді ендокринологів України, присвяченому 100-річчю інституту проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України (Харків, 19-22 листопада 2019 р.), науково-практичній конференції з міжнародною участю «Ключові питання наукових досліджень у сфері медицини XXI століття» (Одеса, 17-18

квітня 2020 р.), XV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної медицини» (Запоріжжя, 19 листопада 2021 р.), XXIII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics (Paris, 21-28 October 2021), VIII Національному конгресі патофізіологів України «Патологічна фізіологія – охороні здоров'я України» (Київ, 13-15 травня 2020 р.), Дев'ятнадцятих Данилевських читаннях «Досягнення та перспективи експериментальної та клінічної ендокринології» (Харків, 27-28 лютого 2020 р.), 27th European Congress of Obstetrics and Gynaecology EBCOG (Athens, Greece, September 2nd – 4th 2021), IV науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Від експериментальної та клінічної патофізіології до досягнень сучасної медицини і фармації» (Харків, 19 травня 2022 р.).

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та особистий внесок у них автора. За темою дисертації опубліковано 37 робіт, з яких 22 наукові праць надруковано в провідних наукових фахових журналах, рекомендованих МОН України, з них 8 – у виданнях, індексованих в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 10 тез – у матеріалах науково-практичних конференцій з міжнародною участю, отримано 3 деклараційних патенти України на корисну модель.

10. Список робіт, опублікованих за темою дисертації, та конкретний внесок здобувача.

Видання, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Чаплинський РП, Панов ВМ, Сафонов РА, Омельченко-Селюкова АВ. Комбінована регіонарна анестезія при операції піхвової екстирпації матки, кольпоперинеорафії з леваторопластиком. Медицина невідкладних станів. 2018;5(92):93-9. <http://doi.org/10.22141/2224-0586.5.92.2018.143238> (Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації).
2. Чаплинський РП, Сафонов РА, Омельченко-Селюкова АВ. Анестезіологічне забезпечення лапароскопічних гінекологічних операцій: новий погляд. Медицина невідкладних станів. 2018;8:89-93. <http://doi.org/10.22141/2224-0586.8.95.2018.155162> (Дисертанту належить збір та статистична обробка даних, аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації).
3. Сафонов РА, Лазуренко ВВ, Черняк ОЛ, Лященко ОА, Овчаренко ОБ. Профілактика рецидиву генітального пролапсу в жінок похилого віку після хірургічного втручання. Репродуктивна ендокринологія. 2020;4(54):95-98. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2020.54.95-98> (Дисертанту належить проведення дослідження, статистична обробка та аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації).

4. Сафонов РА, Лазуренко ВВ, Пасієшвілі НМ, Карпенко ВГ, Садчикова МВ. Вплив цукрового діабету на результативність хірургічного лікування генітального пролапсу. Проблеми ендокринної патології. 2021;2:64-70. [https://doi.org/ 10.21856/j-PER.2021.2.09](https://doi.org/10.21856/j-PER.2021.2.09) *(Дисертанту належить збір і статистична обробка первинних даних та аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
5. Прокопюк ОС, Шевченко МВ, Прокопюк ВЮ, Мусатова ІБ, Сафонов РА, Прокопюк ОВ. Виділення та кріоконсервування клітин плацент: пошук ефективних біотехнологій для експериментальної та регенеративної медицини. Probl Cryobiol Cryomed. 2021;31(1):82-8. <https://doi.org/10.15407/cryo31.01.082> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
6. Prokoryuk VYu, Karpenko VG, Shevchenko MV, Safonov RA, Pasieshvili NM, Lazurenko VV, Prokoryuk OS. Experience in clinical application of cryopreserved placental derivatives: cells, tissue, membranes, extract, and cord blood serum. Innov Biosyst Bioeng. 2020;4(3):168-76. <https://doi.org/10.20535/ibb.2020.4.3.215215> *(Дисертанту належить проведення дослідження, статистична обробка та аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
7. Safonov RA, Tkachenko AS, Prokopiuk VYu, Lazurenko VV, Prokopiuk OV, Badiuk NS. Comparison of Biocompatibility and Biosafety of Mesh Implants and Suture Material in Vitro. Pharmacology Online. 2021;3:632-8. <http://pharmacologyonline.silae.it> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
8. Сафонов РА, Черепова ВІ. Лікування пролапсу геніталій у жінок з хронічними захворюваннями дихальної системи. Вісник проблем біології і медицини. 2022;1(163):162-6. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2022-1-163-162-166> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
9. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Сучасні підходи до лікування генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією. Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології. 2022;1(29):37-43. <http://doi.org/10.11603/24116-4944.2022.1.13248> *(Дисертанту належить збір та статистична обробка даних, аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
10. Safonov RA, Prokopiuk VYu, Prokopiuk OV, Lazurenko VV, Tishchenko OM, Ovcharenko OB. Comparison of the effect of different mesh implants on the reproductive system in experimental models of gynecological surgeries. Світ медицини та біології. 2022;2(80):227-34. <http://doi.org/10.26724/2079-8334-2022-2-80-227-231> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.

11. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Можливості ультразвукової діагностики генітального пролапса у жінок з екстрагенітальною патологією. Український журнал медицини, біології та спорту. 2022;7(2):136-42. <http://doi.org/10.26693/jmbs07.02.136> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
12. Сафонов РА, Прокопюк ВЮ, Грищенко ОВ, Прокопюк ОС, Лазуренко ВВ, Грищенко МГ, Parashchuk VY. Імуногістохімічні вікові зміни тканин піхви у жінок з тазовим пролапсом. Репродуктивна ендокринологія. 2023;2/3(68):84-8. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2023.68.84-88> *(Дисертанту належить збір та статистична обробка даних, аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
13. Aliexsieieva E, Harkavenko K, Posokhov Y, Prokopyuk V, Lazurenko V, Safonov R. Redox status and cell membrane alterations of circulating leukocytes and erythrocytes in abnormal uterine bleeding. Probl Endocr Pathol. 2023;80(1):7-16. <http://dx.doi.org/10.18370/2309-4117.2023.68.84-88> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
14. Меліхова ТВ, Грищенко ОВ, Лазуренко ВВ, Сафонов РА, Алексєєва ОС. Оптимізація діагностичних досліджень у пацієнок з аденоміозом та/або гіперпластичними процесами ендометрія. Репродуктивна ендокринологія. 2021;2(58):34-9. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2021.58.34-39> *(Дисертанту належить ідея організації досліджень, аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
15. Гаркавенко КВ, Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Сучасні підходи до лікування аномальних маткових кровотеч у жінок з метаболічним синдромом та генітальним пролапсом. Вісник проблем біології і медицини. 2023;1(168):142-7. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2023-1-168-142-147> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
16. Алексєєва ОС, Лазуренко ВВ, Лященко ОА, Сафонов РА, Стрюков ДВ, Афанасьєв ІВ. Аномальні маткові кровотечі у жінок із патологією щитоподібної залози. Міжнародний медичний журнал. 2021;2:57-64. <http://doi.org/10.37436/2308-5274-2021-2-10> *(Дисертанту належить збір та аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
17. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Генітальний пролапс у жінок з серцево-судинною патологією. Вісник морської медицини. 2023;2(99):84-9. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8171314> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.

18. Сафонов РА, Алексеєва ОС, Лазуренко ВВ. Лікувальна тактика при генітальному пролапсі у жінок з аномальними матковими кровотечами та патологією щитоподібної залози. Актуальні проблеми сучасної медицини. 2023;23(1):69-72. <http://doi.org/10.31718/2077-1096.23.1.69> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
19. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Лікування генітального пролапсу у жінок похилого віку з інфекцією сечостатевого органу. Буковинський медичний вісник. 2023;27(3):50-6. <https://doi.org/10.24061/2413-0737.27.3.107.2023.9> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*
20. Сафонов РА. Сучасні погляди на проблему генітального пролапса. Вісник морської медицини. 2023;3(100):245-58. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10053233> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*
21. Сафонов РА. Якість життя жінок до та після оперативного лікування генітального пролапсу. Вісник проблем біології і медицини. 2023;4(171):294-302. <http://doi.org/10.29254/2077-4214-2023-4-171-294-302> *(Дисертанту належить розробка анкет, проведення соціологічного дослідження, статистична обробка та аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*.
22. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Ретроспективний аналіз оперативних втручань для лікування генітального пролапса. Актуальні питання транспортної медицини. 2023;4(74):81-8. <http://doi.org/10.5281/zenodo10418118> *(Дисертанту належить аналіз матеріалів дослідження, формування висновків, підготовка матеріалів до публікації)*

Видання, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

23. Сафонов РА, Лазуренко ВВ. Профілактика рецидивів пролапсу геніталій у жінок похилого віку. В: Зб. тез наук. робіт міжнар. наук-практ. конф. «Медична наука та практика: виклики і сьогодення»; 2019 Серп 23-24; Львів. Львів: ЛНМУ; 2019, с.47-9.
24. Прокопюк ВЮ, Бабийчук ЛВ, Прокопюк ОВ, Сафонов РА, Прокопюк ОС. Стратегія застосування методів клітинного та органотипового культивування для комплексної оцінки дії біологічно активних сполук на жіночий організм в експерименті. В: Зб. наук. праць. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні досягнення фармацевтичної технології та біотехнології»; 2019 Лис 7-8; Харків. Вип. 6. Харків: НФаУ; 2019, с. 391-2.
25. Прокопюк ВЮ, Лазуренко ВВ, Прокопюк ОВ, Сафонов РА, Прокопюк ОС. Вплив кріоконсервованих клітин та експлантів плаценти на морфофункційні властивості яєчників в моделі циклофосфамідіндукованої оваріальної недостатності. В: Тези доповідей ІХ з'їзду ендокринологів України,

- присвяченого 100-річчю інституту проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України; 2019 Лис 19-22; Харків. Проблеми ендокринної патології. 2019;12:335-6.
26. Сафонов РА. Реабілітація жінок похилого віку після оперативного лікування геніального пролапсу. В: Матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. «Ключові питання наукових досліджень у сфері медицини XXI ст.»; 2020 Квіт 17-18; Одеса. Одеса: ГО «Південна фундація медицини»; 2020, с. 70-4.
 27. Лазуренко ВВ, Лященко ОА, Сафонов РА, Афанасьєв ІВ, Гаркавенко КВ. Особливості лікування геніального пролапсу у жінок з ожирінням. В: Тези матеріалів XV Всеукр. наук.-практ. конф. мол. вчен. з міжнарод. участю «Актуальні питання клінічної медицини»; 2021 Лис 19; Запоріжжя. Запоріжжя: ЗДМУ; 2021, с. 270-1.
 28. Safonov RA, Lazurenko VV, Prokopiuk VYu. The impact of diabetes mellitus on the effectiveness of surgical treatment of genital prolapse. In: XXIII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics; 2021 Oct 21-28: Gynecology and Obstetrics. 2021;155(S2):328.
 29. Сафонов РА, Прокопюк ВЮ, Лазуренко ВВ, Мусатова ІБ., Прокопюк ОВ. Хірургічні сітки в корекції геніального пролапсу: чи є вплив на статеву систему (експериментальне дослідження)? В: VIII Нац. конгрес патофізіол. України «Патологічна фізіологія – охоронні здоров'я України»; 2020 Трав 13-15; Одеса. Одеса: ОНМУ; 2020, с.182-4.
 30. Сафонов РА, Прокопюк ВЮ, Лазуренко ВВ, Мусатова ІБ. Поліпропіленові імпланти в корекції геніального пролапсу: чи є вплив на статеву систему (експериментальне дослідження)? В: XIX Данилівські читання «Досягнення та перспективи експериментальної та клінічної ендокринології»; 2020 Лют 27-28; Харків. Харків: ХМАПО, ХНМУ; 2020, с. 57-9.
 31. Сафонов РА. Профілактика ускладнень після хірургічного лікування геніального пролапсу у жінок в постменопаузі. В: Тези доповідей IV наук.-практ. конф. студ. та мол. вчен. з міжн. участю «Від експериментальної та клінічної патофізіології до досягнень сучасної медицини і фармації»; 2022 Тра 19; Харків. Харків: Вид-во НфаУ; 2022, с. 46-8.
 32. Safonov R, Prokopiuk V, Lazurenko V. Pelvic organ prolapse: what can we do? In: 27th European Congress of Obstetrics and Gynaecology (EBCOG); 2021 Sep 2-4; Athens, Greece. Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol. 2022;270:e127.
- Видання, які додатково відображують наукові результати дисертації*
33. Сафонов РА, Лазуренко ВВ, Черепова ВІ, Гордієнко ПО. Медсестринський нагляд за хворими на геніальний пролапс та ожиріння. Медсестринство. 2021;3:33-6.
 34. Lazurenko VV, Lyashchenko OA, Safonov RA, Afanasyev IV, Garkavenko KV, Chernyak OL. Modern approaches to the treatment of genital prolapse in obese women. Journal of Education, Health and Sport (Poland). 2021;11(7):324-34.

35. Чаплинський РП, Фесенко ВС, Сафонов РА. винахідники; Харківська медична академія післядипломної освіти, патентовласник. Спосіб комбінованої регіонарної анестезії лапароскопічних гінекологічних операцій. Патент України на корисну модель № 113158. 2017 Січ 10.
36. Чаплинський РП, Сафонов РА. винахідники; Харківська медична академія післядипломної освіти, патентовласник. Спосіб інтра- та післяопераційного знеболення лапароскопічних гінекологічних операцій. Патент України на корисну модель UA 115824. 2017 Квіт 25.
37. Лазуренко ВВ, Сафонов РА, Лященко ОА, Овчаренко ОБ, Каліновська ОІ. винахідники; Харківський національний медичний університет, патентовласник. Спосіб лікування та профілактики рецидиву генітального пролапсу 3-4 ступеня у жінок похилого віку. Патент України на корисну модель № 142834. 2020 Черв 25.

11. Особистий внесок здобувача. Отримані дані є результатом самостійної роботи дисертанта. Автором самостійно проаналізовано наукову літературу та патентну інформацію з проблеми хірургічного лікування генітальної патології. Розроблено спеціальні програми спостережень, до яких відноситься карта з детальним визначенням основних клінічних особливостей перебігу пубертатного періодів, вагітності, пологів і стану новонароджених. На першому етапі проведений ретроспективний аналіз медичної документації (9333 медичні карти стаціонарного хворого), за допомогою якого вдалося встановити анамнез хвороби, характер і вираженість розвитку ГП у 409 пацієток залежно від його тривалості та факторів, які впливають на його виникнення, хронічні захворювання, наявність екстрагенітальної патології, застосовані методи лікування й профілактики ГП. На другому етапі проведено клініко-лабораторне обстеження 287 жінок з пролапсом геніталій (основна група) і 30 практично здорових жінок (контрольна група). Для порівняння та аналізу отриманих результатів усі пацієнтки розподілені на такі клінічні групи: перша група – 210 жінок з ГП та екстрагенітальною патологією (основна); друга група – 77 жінок з ГП без екстрагенітальної патології (група порівняння); третя група – 30 практично здорових жінок (контрольна група). Третій етап дослідження полягав у проведенні експерименту *in vitro* та *in vivo* на мишах для порівняння використання різних матеріалів та методик з метою покращення результатів лікування генітального пролапсу. Четвертий етап дослідження полягав у проведенні порівняльної характеристики існуючих методів лікування, розробки комплексного методу з урахуванням результатів експериментальних та клінічних даних, індивідуальних особливостей жінок з екстрагенітальною патологією на підставі статистичної обробки результатів, аналізу отриманих даних, обґрунтуванні висновків, розробці алгоритму та втіленні практичних рекомендацій. Дослідження включали експериментальні, інструментальні, функціональні, лабораторні та статистичні методи. Особисто

дисертантом проведено статистичний аналіз результатів дослідження, написано всі розділи дисертації, сформульовано висновки та практичні рекомендації, забезпечено їх впровадження в медичну практику та відображено отримані результати в опублікованих роботах. У наукових працях, опублікованих у спів-авторстві, дисертанту належить збір і обробка матеріалу клінічних та експериментальних досліджень та основний творчий доробок.

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, усі цитовані наукові результати супроводжуються посиланнями на їх авторів та джерела опублікування (протокол Експертної проблемної комісії за науковою спеціальністю «Акушерство та гінекологія» від 28.12.2023 (протокол №93/1).

12. Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає спеціальності 22 Медицина (наукова спеціальність 14.01.01 «Акушерство та гінекологія»).

13. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації. Комісія з питань етики та біоетики ХНМУ (протоколи № 4 від 07.12.2022 та № 16 від 07.02.2024) розглянувши матеріали клінічного дослідження «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією» здобувача Сафонова Романа Анатолійовича вважає, що матеріали справи містять всі необхідні документи і повністю відображають план та зміст дослідження. Протокол дослідження, процедури залучення та отримання інформованої згоди суб'єктів дослідження відповідають вимогам, прийнятим міжнародним співтовариством та українським законодавством.

14. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана у традиційній академічній манері, науковою мовою у формально-логічний спосіб, містить лише окремі стилістичні та технічні недоліки притаманні науковим роботам такого характеру і об'єму, як не вплинули на наукову і практичну значимість роботи та які можливо усунути до подання дисертації у спеціалізовану вчену раду у стислі терміни.

15. Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора медичних наук. Дисертація Сафонова Романа Анатолійовича «Проблема генітального пролапсу у жінок з екстрагенітальною патологією», виконана у Харківському національному медичному університеті, є завершеною науково-дослідною роботою, в якій наведені дані і нове вирішення наукової проблеми сучасної гінекології щодо підвищення ефективності оперативного лікування пролапсу геніталій, а також зниження частоти післяопераційних ускладнень на основі удосконалення тактики використання сучасних технологій та лікувально-профілактичних заходів.

